







Kulturni razgledi

Novi dokazi naše gledališke umetnostne zrelosti

V Operi je bila uprizorjena „Thais“, v Drami pa veseligr „Poslednji mož“

Premiera je bila pred dvema letoma. Kulturna Ljubljana je sprejela tedaj Masseneto...

Tudi ostali nastopajoči so zaslužili pohvalo. Na novo so podajali obrobne like...

Zato je že ob prvem pojavu na odru zajel poslušalce v svoj krog. Slednja izrazna inčica prepičuje. Tudi maska je izvrstna.



J. Cesar

Poleg Petelina izstopa še mlajši Sodar, snovalec družinskega pušca. Nakrest je brez umetne narejenosti obkloval ta svoj lik...

K spremembi družinske ozračja so pripomogli s svojo odkritosčno upovedjo pred dozdnevno nagacim Petelinom...

V naših dneh se bo „Poslednji mož“ gledalcem nedvomno približal.



Valerija Heybatova

love lahko najelementarnejše razmahne. V plastično izraženem dualizmu bohotne čistosti in duhovne prečiščenosti...

Atanaela je pel ter igral B. Popov. Predvsem ga je pel. Njegova preizkušena pevška kultura...



B. Popov

Primožiča in B. Popova se razodevajo počunsko ugotovitve, ki pričajo o svojskem igralskem slogu obeh odličnih interpretov.

Tretji nosilec predstave je dirigent D. Zebre. Prevzel je štriftovo dirigentsko dediščino, in jo priključil po svoje.

Spomini na Navala - Pogačnika

Šolsko leto 1883/84 sem stanoval v Rožni ulici št. 3 nasproti šentjakobskega župnišča...

Poleg sobe v prvem nadstropju, kjer sem stanoval pri postrežku Bakontu, je bilo stanovanje Lovšinove družine...

Ker so imeli pri Lovšinovih kavar, so se pri njih pogosto zbirali Francetovi sošolci...

Sušljadi so — saj otroci imajo povsed svoj nos — da Pogačnik slabo izvele in da ne bo dovršil šole...

Toda profesor Nedved! Ta ga je oboževal, mu dajal pogum, že takrat savi njegov lepi tenor...

Kakšen je bil Pogačnik? Širokopetec, z močnimi prsi, raven kakor sveča in, in — ponosen kakor vsak dober tenorist...

skupaj in seveda, dokler je, bil še kak — krajcar!

Zdaj pa še Pogačnikovo solo-petje! Ampak počakajte! Najprej pridem zopet jaz na vrsto...

Ob majski šmarnični svaštvi leta 1884 je pel v šentjakobski cerkvi zares izvrsten mešan cerkveni zbor...

Cerkev je bila zlasti ob sobotah in nedeljah natlačeno polna. Ob koncu šmarnice je namreč Pogačnik vselej zapel kako lepo Marijino pesem...

Tisti dan sem prijokal na stanovanje z rdečimi ušesi, na kor pa nisem smel vst.

Straški.

Bibliofilski izdaja Tavčarjevega »Cvetja v jeseni« je podarjena Slovenskemu Rdečemu križu in Skofijski dobrodelni pisarni.

Božični prazniki v Ljubljani

Popoldanske polnočnice — Božičnice mestne občine ter odbora za begunce in izgnance

Ljubljana, 26. decembra Mrzla in z rahlim snegom nastlana zimska noč je legla na Ljubljano in jo odela v praznično božično občutje...

BOŽIČNICE

Mimo, dostojno je praznovala Ljubljana letošnji božič v skladu z reanobnostjo vojne časa...

Kakor druga leta je privedla mestna občina Ljubljana tudi letos po svojih socialnih zavodih božičnice...

V naših dneh se bo »Poslednji mož« gledalcem nedvomno približal. — c.

razveselje s zomašne in revne ljubljanske prebivca.

POLNOČNICE

So one letos v smislu razvoja ljubljanskega škofijskega ordinariata v nedeljo ponoči, tako da so bile končane že ob zatonitvi...

LJUBLJANSKI RADIO

je prilagodil svoj božični snored svečanemu božičnemu občutju. Na sporedu je bila posebna slovenska božična skanica...

GLEDALIŠKE PREDSTAVE

So bile svede vsa dobro oblikane. V ponečelnik zvečer je budila in dramila usmiljenje in človekoljubno nastrojenost uboga, nesrečnega Mimi v »La Bohème«...

PROŠENJE V STEPANJI VASI

St. Stefan je cerkveni patron naše praznične in po svojih tradicijah sloveče Stepanje vasi. V mirnih časih je bilo žegnanje v Stepanji vasi slovesen dogodek...

HIMEN

V Ljubljani so se poročili te dni: elektrotehnik Tone Orsin iz Vrhnike in gđ. Katarina Saks iz Šiške, v cerkvi sv. Cirila in Metoda vsučeliški profesor dr. France Veber in gđ. Marija Štber iz znane bežigradske družine...

ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA

Čez praznike so bili pokopani pri Sv. Križu 22letna Jožica Majaron, upokojeni policijski tajnik Anton Knez, upokojena učiteljica in hčuna posestnika Terezija Fridrich ter usmiljena sestra Zofija Janša...

VSAK DAN NEZGODE

Avto je povozil pred pošto 12letno dijakinjo Senjo Orehek 65letna upokojena učiteljica Roza Salberger si je pri padcu zlomila levico...

Ob zori slovenskega novinstva

Ob stoletnici Bleiweisovih »Novic«

V tem časniškem somraku skušajo Bleiweisovi nasledniki prebroditi krizo s sredstvi, ki naj bi bila z njimi vsaj za silo ohranjena tradicijska vnanja in notranja podoba pobleiweisovskih Novic.

Hirajočo Novično notranjo podobo pa so nameravali Bleiweisovi časniški epigoni popraviti s političnimi, strokovnimi, stanovskimi, novinskimi ter drugimi taktičnimi in propagandnimi sredstvi.

»nenadomestljive« Bleiweisove osebnosti, je med drugim povsem določeno označena v vabilu na naročbo za 1883, kjer zatrjuje Novično uredništvo, da bo v načelih zmeraj zvesto preteklosti in da si bo pri sredstvih prizadevalo »hoditi pot premišljenosti in odločnosti, katero nam je kazal oče Novic in prvi podpornik, nato dr. J. Bleiweis, se ve da v popolni zavesti da nam on sam ostane nenadomestljiv«.

Novice naj bi potemtakem podprla v hudi stiski posmrtna gloriola Bleiweisovega spomina. Toda sredi visoko pljusajočega valovanja političnih strujnih tokov je utonil lik Bleiweisovih posnemovalcev.

V prvem desetletju po Bleiweisovi smrti, ko se je samo po sebi sprožilo vprašanje ohranitve Novic, je ubralo njihovo uredništvo pot, ki je bila v taktično teoretičnem pogledu sicer dobro pretehtana ki pa ni imela nobenih praktičnih, koristnih nasledkov. Tako se Novice zavzemajo za slovo, 122. So proti osebnemu boju in razporu med narodom. 123. Novice naj bi postale nevtralen list, ki naj bi vplival pomirjevalno na razdvojenе brate. 124. Hodile bodo zlato srednjo pot. 125.

Toda Novice so običajne na poševni ploskvi. Neko notranje nasprotje je izpodjedalo Novično politično izpovedi. Novice naj bi bile urejene v Bleiweisovem duhu in po njegovih načelih. 126. Delčne naj bi bile nekdanje veljave iz Bleiweisovega časa. 127. V urevanju se opaža neko togo, birokratsko avto-

matično ravnanje v odnosu do umrlega Bleiweisa, čigar želje je treba natančno izpolniti, tudi če gre le za objavo članka o češkem kralju Karlu I. Treba ga je brezpogojno natismiti, saj ga je bil že rajni oče Novic določil za natisk. 128.

In vendar so bila s prosovnostjo v urevanju Novic sredi 1891 poeptana osnovna Bleiweisova urejevalna načela, ki niso pustila politike na prvo stran. Politični povdarki, ki jih je Bleiweis previdno z ovinki urvedal v Novice, se sedaj obešajo na veliki zvon. Kljub temu se je prelomila poslednja rešilna bilka, ki so se je Novice oprijemale z načeli nevtralnosti, sloge in zlate srednje poti. Novicam ni preostala druga pot nego vrnitev k programnemu izhodišču. (Dalje)

122. Novice 1885, 32: Novice so in bodo ostale za slogov v naši narodni stranki — one bodo nasprotovale nasprotnikom naše sloge neprasaže po imenu osebe. »Lj. list« pa še sedaj misli, da vladi, deželi in narodu kaj koristi, ako podpira in zagovarja one, ki rušijo slogov naroda. 123.

124. V vabilu na naročbo za 1886: Novice so ostale tudi v teh vročih borbah (volitve za drž. zbor) zveste svoje preteklosti nepremagljivo, odločno branče našega naroda blagor, hladnokrvno, pa zato toliko krepleje, zavračajoč ves osebni boj, vse, kar je širilo razpor med narodom. »Vse za vero, domo česarja!« 125.

126. Novice 1891, 31: Sprožila sta gg. L. Svetec in I.

Spominjajmo se brezdomcev, darujmo za Zimsko pomoč!

Murnik v posebnem dopisu, poslanem sedanjim in nekim nekdanjim naročnikom »Novice« misel, naj bi se one kot častitljiv spominik nepozabnega nam dr. Janeza Bleiweisa, ohranile in pri sedanjih žalostni razprtiji med narodnjaki na Kranjskem postale nevtralen, med strankami posredujoč list z namenom, mirno pretresovati naše zadeve in polagoma zopet potolažiti in združiti razdvojenе brate. In ob sklepu ponovno zatrdilo: »Torej se enkrat: »Novice« ne mislijo snovati nove stranke, ampak le poskusiti odpraviti razkol, ki je nastal v narodni stranki.«

125. Novice 1892, 25: »Novice bodo hodile zlato srednjo pot, prepira ne bodo dñhale ali vsakemu bodo pa tudi dostojno ali odločno odgovorile.«

126. Novice 1892, 1: »Iz pietete do rajnega neumrjivega njihovega ustanovitelja in na mnogo strani resnično pravega očeta našega naroda, pač prezgodaj prenučnega dr. J. Bleiweisa naj se list urejuje in ohrani, kar je naj več moč, v njegovem duhu in po njegovih načelih.«

127. Novice 1892, ibid.: »Skupno se trudimo, da dobi »Novice« zopet ono veljavo, katero so imele zlasti za časa pok. dr. Bleiweisa, ko smo se včasih takorekto čeli teden veselili, kedaj nam bo zopet novi list došel v roke.«

128. Gre za članek Fr. Jaroslava, priobčen 1892, ki ga je opremilo uredništvo s sledečo opombo: »Ta spis je bil že ranjci dr. Bleiweis sam določil za Novice ter izrekel željo, naj se začne tiskati po novem letu.«



